

V Sodelov@lnici RAZREDNI POUK

3.

SODELOBR@LNICA

Učitelji razrednega
pouka skupaj beremo

Nina Novak
Nina.novak@zrss.si

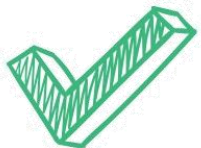
Nelektolirano besedilo

VIR: <https://nmsb.pismen.si/>

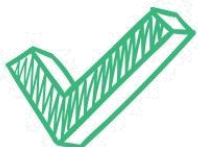
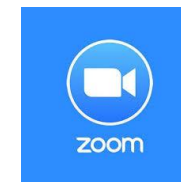
<https://youtu.be/oBT6GFdj0y8>

1

SKUPNO BRANJE LITERARNEGA BESEDILA

2

**UČENCI BEREJO IZBRANO BESEDILO IN OB SKUPNEM
BRANJU SOŠOLCEM PRIPOROČAJO IZBRANO DELO –
ZAKAJ NEKAJ BRATI?**

3

FAZNO BRANJE – SKUPNO BRANJE UČITELJA IN UČENCA

- Pripraviti učenca na samostojno branje.
- Olajšati samostojno branje.
- Otroka motivirati za branje z vnaprejšnjim spoznavanjem vsebine.

4

**UČENCI SO PRED SREČANJEM PREBRALI ISTO BESEDILO,
SLEDI SKUPEN POGOVOR O PREBRANEM.**

Skupno branje:

- Kakovostne otroške knjige vključujejo 3-krat več besed kot otroške televizijske oddaje ali pogovarjanje odraslih z otroki.
- Vpliva na razumevanje večjega števila besed pri otrocih; za rabo besed še ni v celoti potrjeno.

(Marjanovič Umek)

Skupno branje:
Izbiramo književna besedila

BRALNA UGANKA

/ ... /

Cesar je kmalu poslal drugega poštenega ministra, da bi pogledal, kako napreduje tkanje in ali bo blago kmalu izdelano. Zgodilo se mu je prav tako kakor prvemu. Gledal je in gledal, ker pa so bile statve prazne, ni ničesar videl.

„Ali ni tole lep košček blaga?“ sta ga vprašala sleparja in mu kazala in pojasnjevala vzorec, ki ga sploh ni bilo.

/ ... /

H. C. Andersen: Cesarjeva nova oblačila

ZAKAJ BRATI TOČNO DOLOČENO BESEDILO NA RAZREDNI STOPNJI?

Zakaj izbrati in brati H. C. Andersena, Cesarjeva nova oblačila?

STROKOVNA PRIPRAVA UČITELJA	
Tema proznega besedila:	<ol style="list-style-type: none"> 1. tema: nečimrnost («obleka ne naredi človeka»), 2. tema: otrok nasprotje odraslim, 3. tema: iskrenost kot vrednota, 4. tema: kritika družbe (te teme pri branju z mlajšimi učenci ne odpiramo, je tema za starejše bralce).
Iskanje osrednje besede:	„Saj nima ničesar na sebi!“
Opazovanje prvin za razvijanje bralne sposobnosti:	kralj, slepar, statve, tkanje, vlečka
Predvidevanje možnosti za aktualizacijo besedila:	Iskrenost, za obleko se ne moremo skriti

Zakaj izbrati in brati B. Štampe Žmavc Popravljalnica igrač?

STROKOVNA PRIPRAVA UČITELJA	
Tema besedila:	<ol style="list-style-type: none"> 1. tema: otroštvo je povezano z ljubeznijo in ustvarjalnostjo ter skrbjo za naravo 2. tema: ljubezen – posluš za drugega
Iskanje osrednje besede:	Tega, kar naredimo iz ljubezni, ne more nihče plačati.
Opazovanje prvin za razvijanje bralne sposobnosti:	Ljubezen je izvor sleherne »dobre čarovnije«.
Predvidevanje možnosti za aktualizacijo besedila:	Pogovor o ljubezni, prijateljstvu; resnost odraslih.

Barbara Gregorič Gorenc

Strelovod za jezo

Moja mama ima probleme.
Ker v njeni službi
prebiva nek zmaj.

Moj oče ima probleme.
Ne vem, kakšne,
in ne vem, zakaj.

Moja sestra
ima tudi probleme
– zaradi nesrečne ljubezni.

Ampak zakaj
so vsi name jezni?
In me spravljajo v jok?

Jaz sem OTROK.
In ne STRELOVOD!
Poiščite drug izhod!

Zakaj izbrati in brati B. Gregorič, Strelovod za jezo?

STROKOVNA PRIPRAVA UČITELJA	
Tema pesemskega besedila:	1. tema: stiska, 2. tema: protest, upor 3. tema: žalost, 4. tema: jeza.
Iskanje osrednje besede:	Jaz sem otrok in ne strelovod!
Opazovanje prvin za razvijanje bralne sposobnosti:	opis otrokove samote
Predvidevanje možnosti za aktualizacijo besedila:	problemi družinskih članov

Učitelj kot kvalificiran bralec mora poleg lastnega literarnoestetskega komuniciranja z besedilom izvesti še **strokovno branje otroškega/mladinskega književnega besedila**.

Saksida (2001, 2008a) postavi **pet korakov strokovnega učiteljevega branja**.

<p>1 - Branje odraslega in lastno razumevanje izbranega besedila, ki je nevezano na učenčev razumevanje besedila, a je izhodišče interpretacije ter pogoj za to, da učitelj ne bo delal po šabloni, površinsko in nedoživeto.</p>	<p>2 - Predvidevanje hipotetične otroške recepcije, pri čemer naj se izogiba naslednjim predpostavkam:</p>	<p>3 - Strokovna priprava z razčlenbo besedila, ki poteka po naslednjem postopku:</p>	<p>4 - Postavitev cilja je faza, v kateri se učitelj odloči, katere cilje iz učnega načrta bo realiziral in s katerimi dejavnostmi.</p>	<p>5 - Izbira metod spoznavanja in poučevanja, pri čemer je ključni dejavnik pri učiteljevem odločanju predznanje učencev, interesi in motivacija učencev ter značilnosti komunikacijskega modela, ki učenca postavljajo v aktivno vlogo.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - izbrano besedilo je pretežno oz. prelahko; - izbrano besedilo je tematsko neprimerno, saj prikazuje nasilje oz. prepovedane teme, - bralcu so bližja sodobna kot klasična besedila, saj so slednja zaradi svoje snovi oz. predstavljenega sveta preveč oddaljena od pričakovanj in izkušenj mladih. 	<ul style="list-style-type: none"> - določitev teme besedila (izkušnje kažejo, da je to najtežji del za učitelja); - iskanje osrednje besede, besedne zveze ali pripovedi – le-ta je bistvena za razumevanje teme in povzema vsebino izbranega dela; - določitev bistvenih prvin za razvijanje bralnih zmožnosti (besedilnih slik, književne osebe, prostora, časa, poteka dogajanja); - predvidevanje možnosti za aktualizacijo besedila – kako besedilo povezati z otrokovim predstavnim svetom in se navezuje na razvijanje poustvarjalnih odzivov. 		

Zakaj izbrati in brati vaše izbrano besedilo?

STROKOVNA PRIPRAVA UČITELJA	
Tema besedila:	
Iskanje osrednje besede:	
Opazovanje prvin za razvijanje bralne sposobnosti:	
Predvidevanje možnosti za aktualizacijo besedila:	

„ACTIVITY“

Uvedba: A poznate igro Activity? Kakšna pravila tam veljajo?

Učencem razdelimo kartončke z navodili. Na njih imajo zapisane besede/besedne zveze in tri znake:

Pantomima 	
Risanje 	
Govor 	

VREME 	COPRNICA 	ZAPRAŠENA KNJIGA 	ČRNI KREPELI 	METLA
ŠKRATEK 	PROGASTA NOGAVICA 	KOSOVIRJA NA LETEČI ŽLICI 	ZAJAHALA JE METLO 	PIHANJE OBLAČKOV
PRIJAZNA TETA 	POSKOČNA METLA 	PREMRAŽENA 	VEŠČA 	ZOFKA

Sošolcem morajo predstaviti (ali samo z gibom, besedo ali risanjem na tablo) to besedo/besedno zvezo, ki je povezana s knjigo, ki smo jo prebrali. Izberemo poljubno število kartic.

BRALNA UGANKA

/ ... /

»Najprej domač črn kruh,« je ukazal.

V hipu so se vse črne miške razbežale po dvorani. Ene so prinašale vreče s črno moko in jo sipale v korito, druge so postavljale kvas, tretje so razpihovale ogenj, četrte so nosile kumino, sol in vodo. Mišmaš je stopil h koritu, povohal, zmignil z brki in tlesknil s prsti. Črne miške so si bliskovito osnažile tačice in se postavile na rob korita. Urno so začele mesiti testo, tisoč črnih mišk, tisoč črnih tačic, tefete – tefete! Testo je postajalo lepo gladko. Mišmaš je tlesknil s prsti, miške so nehale mesiti, pokrile so testo s platnenim prtom in se postavile k steni.

Svetlana Makrovič: Pekarna Mišmaš

	1. VIO	2. VIO
Šest klobukov	Primeri vprašanj in nalog za razvoj razmišljanja ob književnih besedilih	
Rumen klobuk (nove ideje, ustvarjalnost) optimizem, pobude, pozitivno razmišlja ...	Kako bi ravnal ti, če bi bil župan? Pod katerimi pogoji lahko ostane Mišmaš še vedno v mestu? S programom Cartoon making story ustvari risanko, v kateri Miš maš predstavi svojo pekarno vaščanom.	Če bi imel čudežno moč bi ... V tvojem stripu naj se zgodba konča tako, da Jedert zapusti vas, saj je ravnala slabo. Napiši časopisni članek o najboljši Pekarni Mišmaš.
Moder klobuk (razmišljanje o razmišljanju) opazuje, usmerja, komentira, povezuje, povzema ...	O čem si razmišljal ob branju? Pripravi nasvete za Mišmaša/župana. Kaj predvidevaš, da se bo zgodilo, ko Mišmaš ne bo dovolil Jedert priti v njegovo pekarno? Na osnovi česa to predvidevaš?	Ali tudi v tvojem vsakdanjem življenju obstajajo Jedert/vaščani? Poskusi tudi to razložiti. Napiši spis o tem, kako je vse skupaj videl župan. Zapiši, kaj ti sporoča županova odločitev ali se strinjamo.
Črn klobuk (slabosti) dvomi, kritično razmišlja, pozoren ...	Kako si prepoznal, da je Mišmaš dober človek? Natančno spremljaj dogajanje v Mišmaševi pekarni, kaj te moti pri njegovem delu. Verjameš tudi ti Jedert tako kot vaščani, zakaj nihče ni podvomil v to, kar je govorila.	Ali je bil izgon Mišmaša edina možna rešitev? Utemelji. Kako še drugače v besedilu pisateljica imenuje Jedert in kako se je upravičenost tega poimenovanja v nadaljevanju izkazala?
Zelen klobuk (prednosti) sprememba, kreativnost, nove ideje ...	Ali poznaš podobno književno besedilo? Ali bi lahko književno osebo (Mišmaša, župana, Jedert) primerjal z osebo iz katere druge zgodbe? Je Mišmaš označen kot dobra oseba?	Ali bi lahko povezal to, kar se je zgodilo Mišmašu s podobnimi dogodki iz tvojega življenja? Ali si lahko predvideval, kaj se bo zgodilo z Mišmašem, ko je moral zapustiti mesto, kaj se je po tvojem zgodilo z njim?
Rdeč klobuk (občutki) izraža občutja, svoboden, čustven ...	Kako si se počutil po prebranem besedilu? Kako se počuti Mišmaš v zgodbi, ko ga Jedrt obsodi? Povej s svojimi besedami, kaj meniš o ravnanju Jedrt.	Ravnanje Jedert mi je/ni všeč ..., ker ... Občutek imam, da Jedert želi ..., ker ... Kako si doživel županovo odločitev?
Bel klobuk (informacije) nevtralen, objektivni, dejanski podatki ...	Kdo nastopa v naši pravljici? Kje se zgodba dogaja? Kdaj v pekarni Mišmaš pečejo kruh? Kaj se je zgodilo, da je pekarna nehala delati? Kakšen je bil Mišmaš?	Kako so si sledili dogodki preden je pekarn nehala delati? Kaj se je zgodilo potem? Opiši, kaj se je dogajalo v pekarni Mišmaš ponoči. Opiši Mišmaša.

TVORJENJE BESEDILA O BESEDILU

Katero besedilo ste izbrali in katero nalogo bi učencem ponudili?

POUSTVARJALNA BESEDILA

**Tone Pavček:
Juri Muri v
Afriki in Niko
Grafenauer:
Pedenjped**

Juri Muri in Pedenjped sta v Afriki in doma doživela veliko zanimivega. Svoja doživetja sta opisal v pismih. O čem sta pisala drug drugemu? Kaj jima je bilo všeč in kaj ne? Česa si želita? Kaj bi še rada doživela? Napiši njuna pisma. Pred pisanjem pozorno preberi začetek pesmi.

**Slovenske ljudske
pravljice in
pripovedke, npr. O
Povodnem možu,
Mojca Pokrajculja**

Pravljico o Mojci Pokrajculji poznaš, vendar pa jo tokrat zapiši po svoje. Ob vseh obiskovalcih piskrčka tisti večer naj na vrata potrka še ena pravljичna oseba po tvojem izboru. Pravljičica se bo gotovo nekoliko spremenila. Koga vse je pravljичna oseba srečala v piskrčku in kaj se je zanimivega zgodilo? Pri svojem pisanju ne pozabi na značilnosti pravljičic.

DOMAČE BRANJE

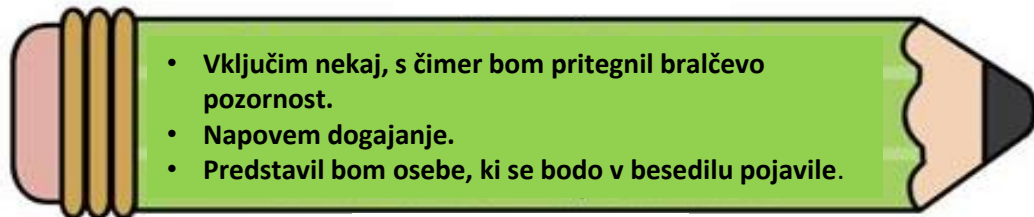
UČENEC: _____ DATUM: _____ RAZRED: _____

KNJIGA: _____

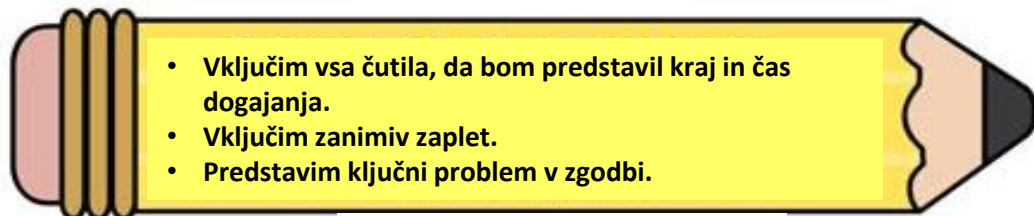

PODATKI O KNJIGI		KNJIŽEVNE OSEBE		NAJBOLJ ...	
Avtor:	☺ ☹	Glavne književne osebe:	☺ ☹	Zanimiv dogodek:	☺ ☹
Ilustrator:	☺ ☹	Stranske književne osebe:	☺ ☹	Zanimiva poved:	☺ ☹
Založba:	☺ ☹	Opis najbolj zanimive osebe:	☺ ☹		
In še:	☺ ☹				
MOJA OCENA KNJIGE (obkroži): 1 2 3 4 5 ker, _____					
MOJE MNENJE O VSEBINI:					
MNENJE SOŠOLCA					
MNENJE UČITELJICE					

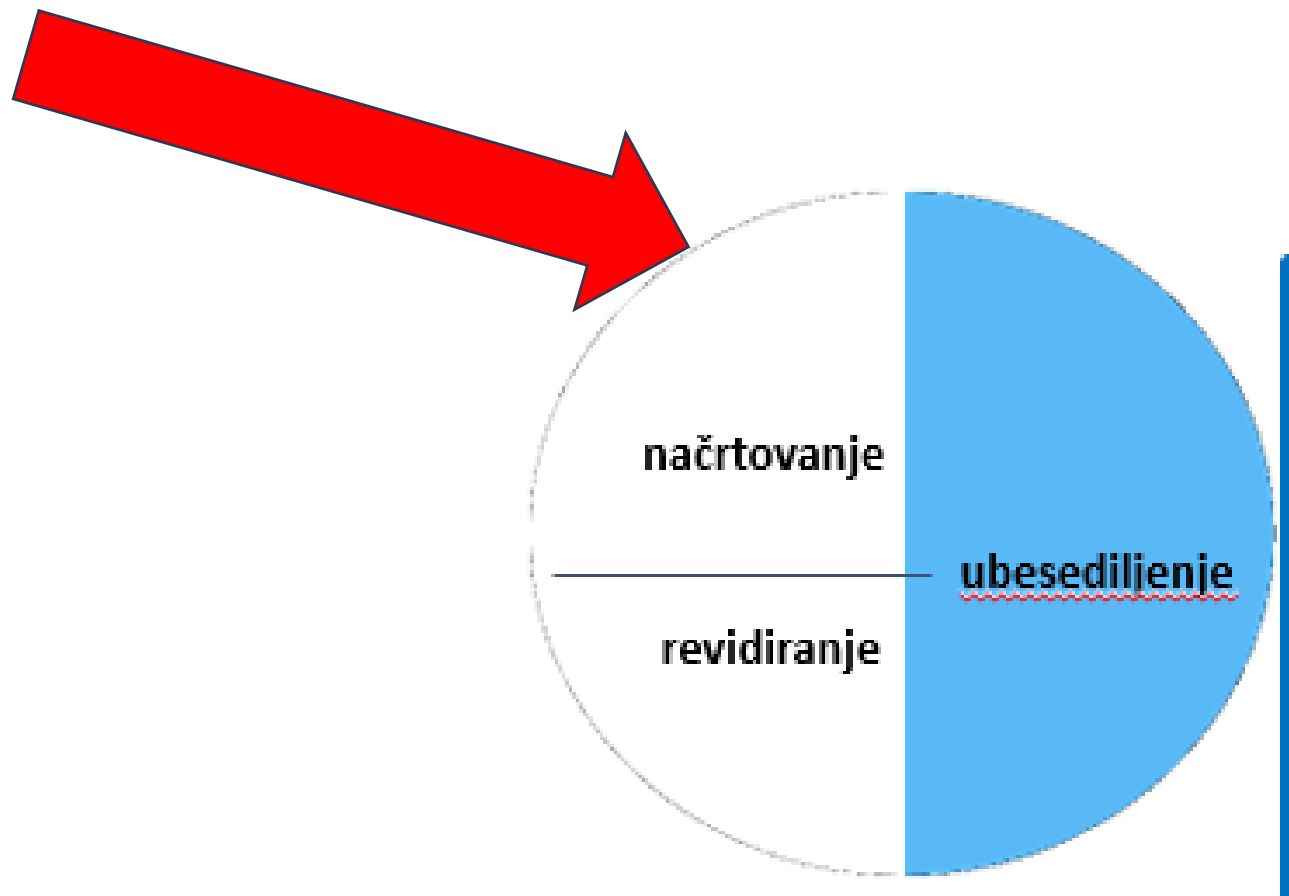
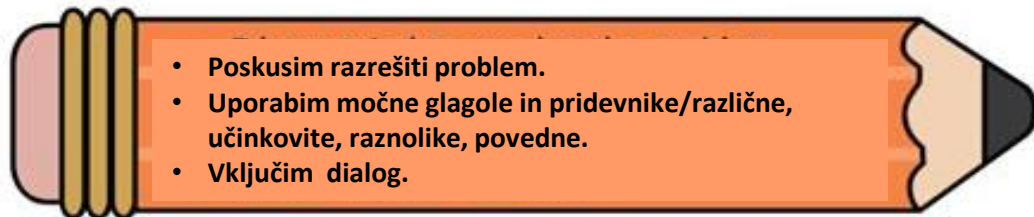
UVOD

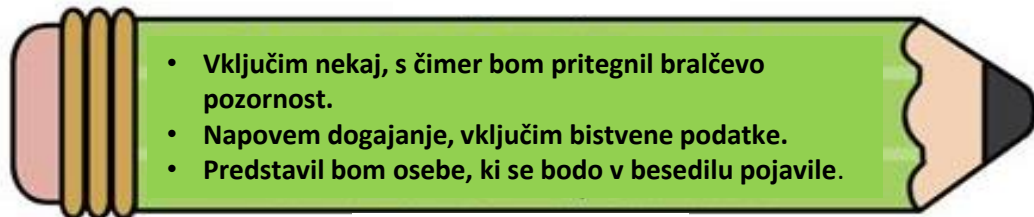
JEDRO

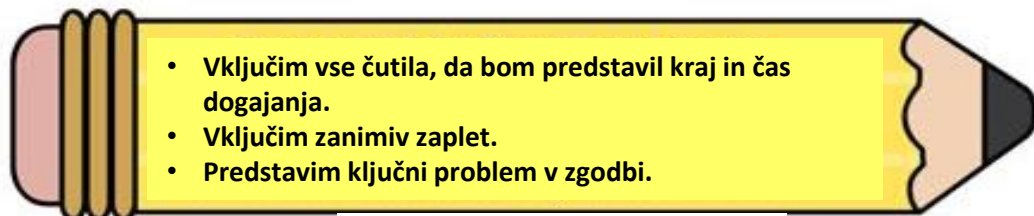
ZAKLJUČEK

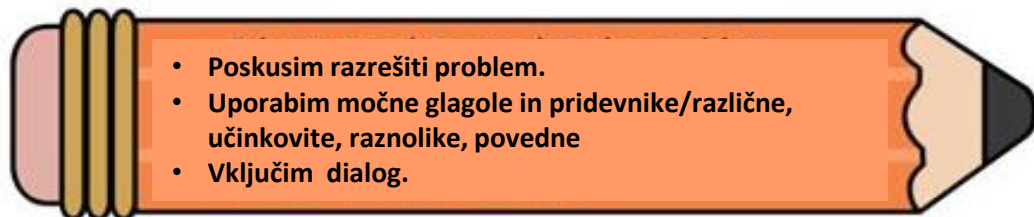
UVOD

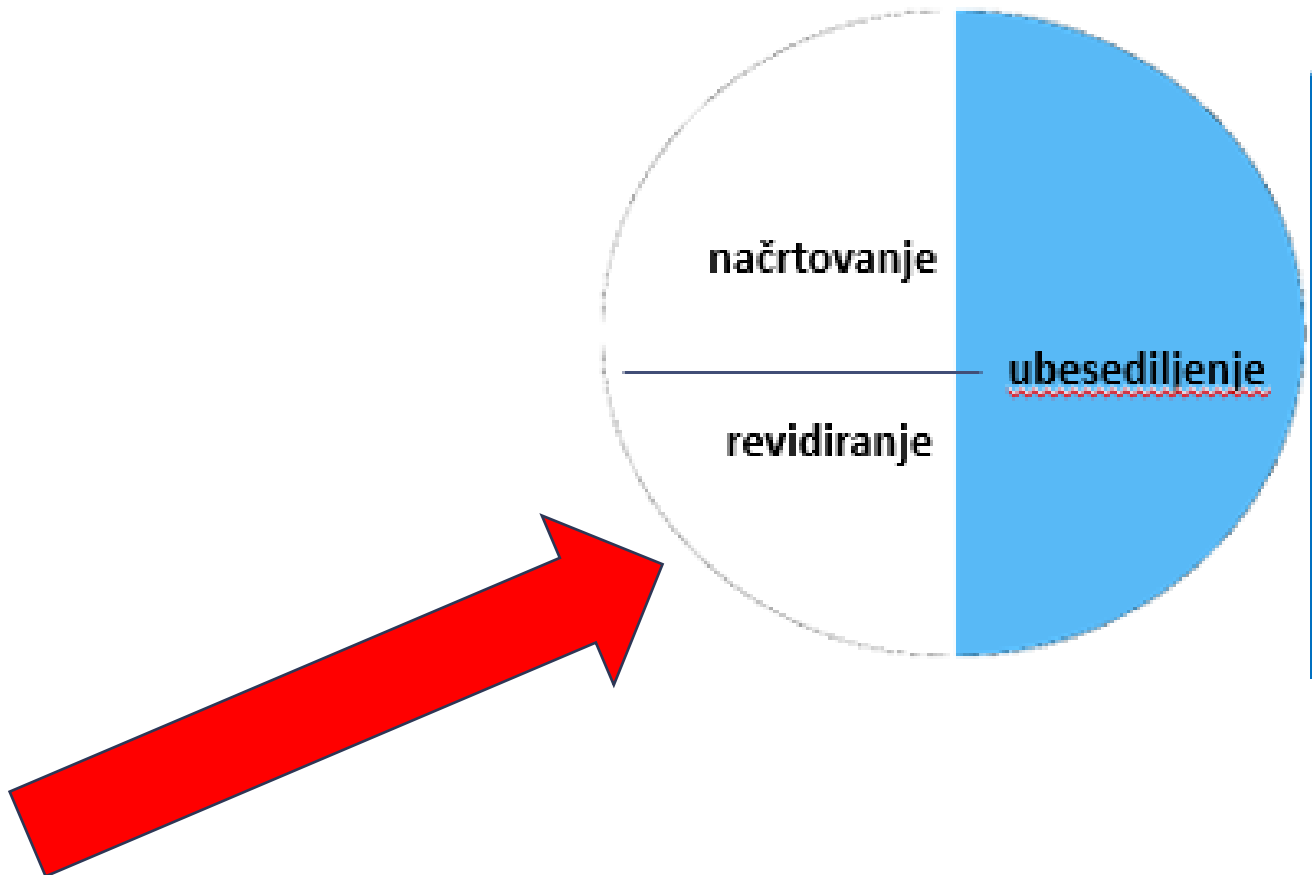
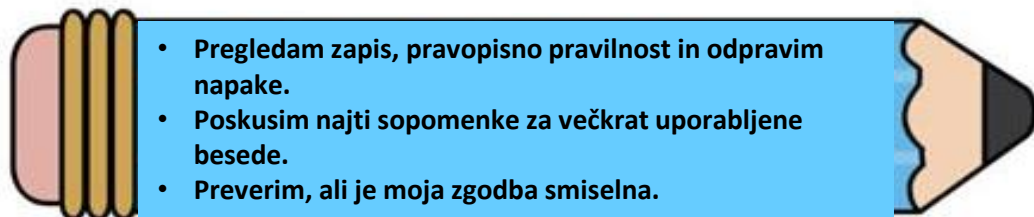
JEDRO

ZAKLJUČEK

POPRAVLJANJE

Nekaj možnosti priprave načrta pisanja:

NAČRT Z IZTOČNICAMI

NAČRT ZA PISANJE BESEDILA

V uvodu bom odgovoril na naslednja vprašanja:

V glavnem delu (jedru) bom odgovoril na naslednja vprašanja:

V zaključku bom odgovoril na naslednja vprašanja:

NAČRT OB VPRAŠANJIH

Ljudska KRALJ MATJAŽ

Obnova

Uvod:

- Kakšen kralj je bil kralj Matjaž?

Jedro:

- Kdo ga je izbral za kralja?
- Zakaj so mu drugi kralji zavidali?
- Zakaj se mu je odprla skala in ga zakrila?
- Kdaj ga bo gora dala nazaj?

Zaključek:

- Komu se posreči priti do njega?

NAČRT OB PODNASLOVIH

Ljudska KRALJ MATJAŽ

Obnova

1. Opis kralja in njegovih lastnosti
2. Kralj Matjaž in ljudje
3. Kralj Matjaž in drugi kralji
4. Gora se odpre
5. Vrnitev Kralja Matjaža
6. Nasvet

Ljudska
KRALJ
MATJAŽ

Obnova

Opis kralja
in njegovih
lastnosti

Kralj
Matjaž in
ljudje

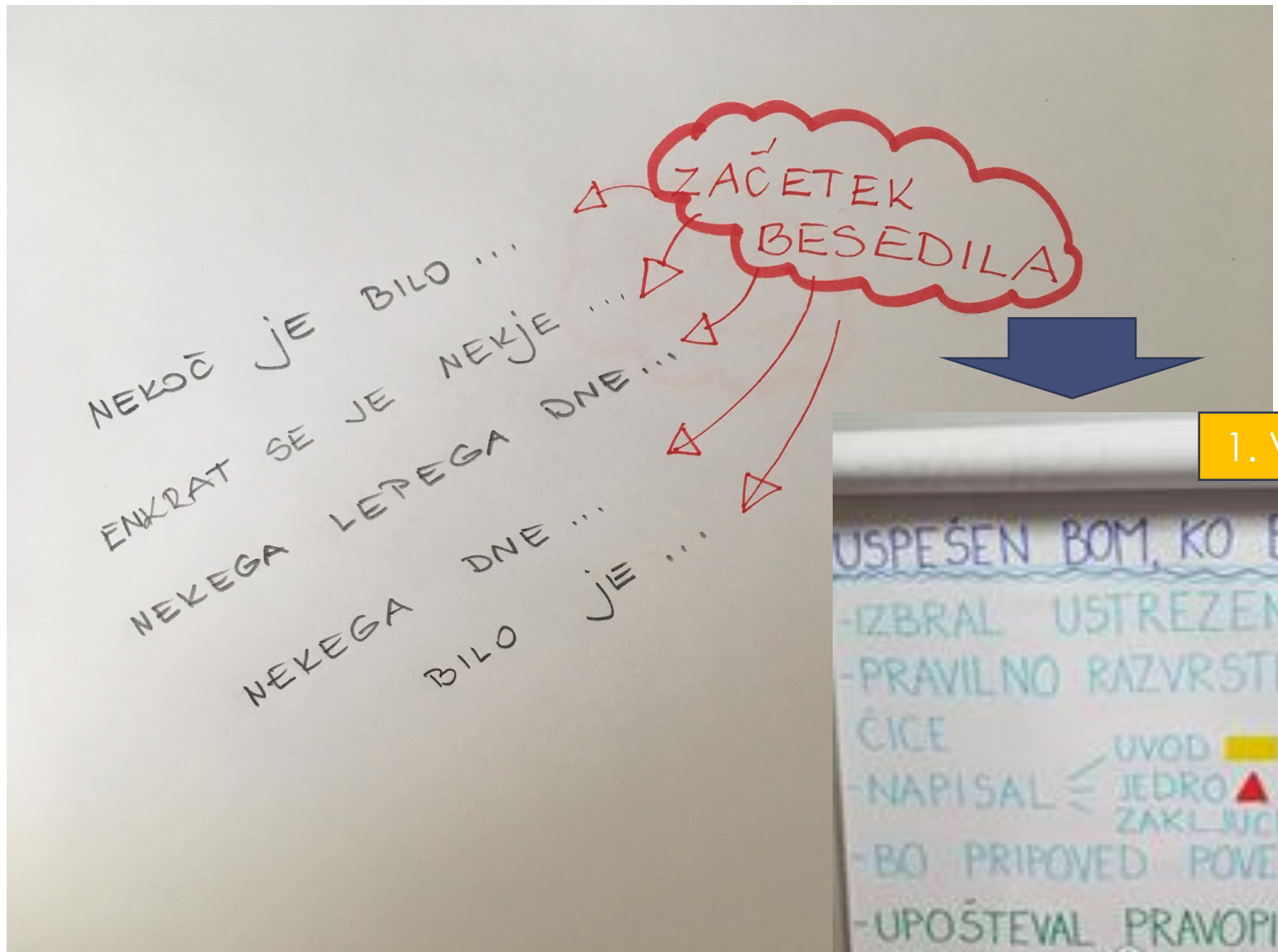
Kralj
Matjaž in
drugi kralji

Gora se
odpre

Vrnitev
Kralja
Matjaža

Nasvet

NAČRT OB GRAFIČNEM ORGANIZATORJU

2. VIO

- PRIPOVEDUJEM ...
- ZNAČILNOSTI
- SLD**
- se me pomorjam
 - sem zanimiv
- govorim/pišem o pretekliki
 - o lesničnem dogodku po vrstnem redu
 - 1. osebi
 - kako sem se počutil-a
 - kaj, kje, kdaj, kako, zakaj, komu
 - uvod, jedro, zaključek
- PRAVOPIŠ**
- upoštevam pravila (velike črke, ...)

MEDNARODNI DAN PISMENOSTI

**“Nikomur nič ne jemljemo,
pa smo vse bolj bogati,
zato ker so na svetu knjige
in ker znamo brati.”**

Andrej Rozman Roza

Hvala za tretjo sodelobr@Inico.

Delite svoje mnenje, povratno informacijo in predloge.

Povabilo k nadaljnjemu sodelovanju.